

OBSAH

Předmluva	5
I. díl — Zákonitost duševního vývoje a jeho závislost na prostředí	7
1. — Úvod do psychologie dítěte	9
a) Proč nám psychologie může pomáhat při výchově	9
b) Co je duševní činnost dítěte	10
c) Duševní vývoj je určován dědičností i prostředím	12
d) Vyšší nervová činnost dítěte	14
e) Charakteristické znaky duševního vývoje u dětí	17
f) Význam školních let	19
2. — Rodina a duševní vývoj dítěte	22
a) Vliv rodiny je rozhodující	22
b) Na dítě působí celé rodinné prostředí	23
c) Citový postoj rodičů k dítěti rozhoduje o výchově	26
d) Rodinná výchova pod zvětšovací sklem	28
e) Děti zaměstnaných matek	33
f) Vztahy mezi sourozenci	34
3. — Zdravý postoj k dítěti	39
a) Láska a trpělivost	39
b) Porozumění	40
c) Přiměřené požadavky	44
d) Důslednost	48
e) Sebedůvěra	51
4. — Život ve škole a pro školu	54
a) Ve škole se dítě přizpůsobuje náročnému prostředí	54
b) Naše třída	55
c) Osobnost učitele vytváří atmosféru třídy	57
d) Spolupráce rodiny se školou	58
e) Dítě se musí naučit, jak se má učit	62
5. — Dětská přátelství	66
a) Kamarádi zasáhnou do života dítěte	66
b) Projevy společenského života mezi dětmi	68
c) Jak si děti vybírají kamarády	70
6. — Osobnost dítěte	74
a) Náзор na vlastní osobu je jádrem dětské osobnosti	74
b) Jak vzniká „já“ dítěte	75
c) Vliv schopností na vývoj osobnosti	78
d) Výchova zdravé osobnosti	80

7. — Nesnáze v duševním vývoji dítěte	83
a) Proč se dítě stane problémem	83
b) Kdy se dítě v rodině těžko přizpůsobuje?	87
c) Nesnáze ve škole	90
d) Neuspokojivé vztahy k dětem	93
e) Jednotlivé projevy malé přizpůsobivosti	94
f) Jak pomůžeme dítěti k větší vyrovnanosti	98
II. díl — Průběh duševního vývoje ve školním věku	101
Poznámka k II. dílu	102
1. — První rok ve škole	103
a) Význam období od šesti do sedmi let	103
b) Pohybové projevy	103
c) Řeč a rozumový vývoj	104
d) City, zájmy, společenské vztahy	107
e) Co žádá škola od dítěte v první třídě?	109
f) Psychologie počátečního čtení, psaní a počítání	113
g) Výchova v rodině — spolupráce se školou	116
h) Levácké dítě v první třídě	117
i) Otázka nešestiletých školáků	120
j) Projevy nepřizpůsobivosti v novém prostředí	122
2. — Od druhé do páté třídy	125
a) Hlavní znaky období	125
b) Pohybové činnosti	126
c) Rozumový vývoj a řeč	130
d) Zájmy	136
e) City	143
f) Mravní citění	148
g) Dítě a pohlaví	149
h) Škola	150
i) Děti mezi sebou	152
j) Výchova v rodině	154
k) Málo přizpůsobené děti	156
3. — Počátek dospívání	159
a) Význam prvních let dospívání	159
b) Vliv tělesného dospívání na duševní vývoj	159
c) Pohybové činnosti	161
d) Rozumový vývoj a řeč	162
e) Zájmy	164
f) Osobnost a citový život	168
g) Škola	171
h) Přátelství	172
i) Vztah k rodičům	173
j) Zájem o pohlaví	174
k) Příprava na povolání	176
l) Nesnáze s dospívajícími	178
Doslov	187